

Judikatūras krājums

Lieta C-300/11

ZZ

pret

Secretary of State for the Home Department

Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Personu brīva pārvietošanās — Direktīva 2004/38/EK — Lēmums, ar kuru Savienības pilsonim tiek aizliegts ieceļot dalībvalsts teritorijā valsts drošības apsvērumu dēļ — Minētās direktīvas 30. panta 2. punkts — Pienākums informēt attiecīgo pilsoni par šāda lēmuma pamatojumu — Izpaušana pretēji valsts drošības interesēm — Pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā

Kopsavilkums – Tiesas (virspalāta) 2013. gada 4. jūnija spriedums

1. *Prejudiciāli jautājumi — Tiesas kompetence — Ierobežojumi — Valsts drošības jautājums — Vispārēja izņēmuma, kas izslēgtu valsts drošības ietvaros pieņemtus pasākumus, neesamība — Pieņemamība*

(LESD 267. punkts un LES 4. panta 2. punkts)

2. *Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Direktīva 2004/38 — Ieceļošanas tiesību un uzturēšanās tiesību ierobežošana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ — Lēmuma par ieceļošanas atteikumu dalībvalstī pamatojums — Precīzi un plaši valsts drošības apsvērumi, kas nav paziņoti attiecīgajai personai — Pieļaujamība — Nosacījums — Valsts drošības un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā prasību līdzsvarošana*

(Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38 30. panta 2. punkts, 27. un 31. pants)

1. Lai arī it īpaši saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu valsts drošība ir tikai katras dalībvalsts kompetencē un ka tādā dalībvalstīm ir jānosaka pienācīgi pasākumi, lai nodrošinātu to iekšējo un ārējo drošību, tikai tas apstākļi vien, ka lēmums, kuru pieņēmusi valsts kompetentā iestāde, attiecas uz valsts drošību, nevar izraisīt Savienības tiesību nepiemērojamību.

(sal. ar 38. punktu)

2. Direktīvas 2004/38 par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā 30. panta 2. punkts un 31. pants, skatot tos kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar tiem piekritīgajai valsts tiesai ir jānodrošina, lai kompetentā valsts iestāde varētu precīzi un plaši neizpaust attiecīgajai personai apsvērumus, ar kuriem ir pamatots atbilstoši šīs direktīvas 27. pantam pieņemtais lēmums, kā arī uz to

attiecināmos pierādījumus tikai tad, ja tas patiešām ir nepieciešams, un lai attiecīgā persona katrā ziņā tiktu informēta par minētā pamatojuma būtību, pienācīgi ievērojot nepieciešamo pierādījumu konfidencialitāti.

Tādējādi kompetentajai valsts iestādei ir pienākums saskaņā ar tās valsts procesuālajiem noteikumiem iesniegt pierādījumu tam, ka precīzi un plaši informējot attiecīgo personu par apsvērumiem, ar kuriem ir pamatots atbilstoši Direktīvas 2004/38 27. pantam pieņemtais lēmums, kā arī par uz to attiecināmajiem pierādījumiem, patiesi tiktu apdraudēta valsts drošība. No tā izriet, ka nepastāv prezumpcija par to, ka valsts iestādes izvirzītie iemesli pastāv un ka tie ir pamatoti. Šajā ziņā piekritīgajai valsts tiesai ir jāveic visu kompetentās valsts iestādes izvirzīto tiesisko un faktisko apstākļu neatkarīga pārbaude un tai atbilstoši valsts procesuālajiem noteikumiem ir jāizvērtē, vai valsts drošībai nav pretrunā šāda informācijas sniegšana. Piekritīgajai valsts tiesai turklāt ir jāveic visu kompetentās valsts iestādes izvirzīto tiesisko un faktisko apstākļu neatkarīga pārbaude, un tai atbilstoši valsts procesuālajiem noteikumiem ir jāizvērtē, vai valsts drošībai nav pretrunā šāda informācijas sniegšana.

Turpretī, ja izrādās, ka valsts drošībai patiesi ir pretrunā minēto apsvērumu izpaušana attiecīgajai personai, ir jāveic atbilstoši Direktīvas 2004/38 27. pantam pieņemtā lēmuma likumības pārbaude – kas paredzēta šīs direktīvas 31. panta 1. punktā – tiesā tāda procesa ietvaros, kurā atbilstoši tiek līdzsvarotas no valsts drošības un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā izrietošās prasības, vienlaikus pieļaujot iespējamo ierakšanos šo tiesību īstenošanā tikai tad, ja tas patiešām ir nepieciešams.

Šajā ziņā, ņemot vērā nepieciešamību ievērot Hartas 47. pantu, minētajam procesam pēc iespējas plašākā mērā ir jānodrošina sacīkstes principa ievērošana, lai attiecīgā persona varētu apstrīdēt pamatojumu, uz kuru ir balstīts attiecīgais lēmums, kā arī iesniegt apsvērumus par pierādījumiem, kas attiecas uz lēmumu, un tādējādi lietderīgi izmantot savus aizstāvības līdzekļus. It īpaši attiecīgā persona katrā ziņā ir jāinformē par pamatojuma, uz kuru ir balstīts atbilstoši Direktīvas 2004/38 27. pantam pieņemtais lēmums par ieceļošanas atteikumu, būtību, jo nepieciešamā valsts drošības aizsardzība nevar atņemt attiecīgajai personai tās tiesības tikt uzklautai un tādējādi padarīt tās tiesības uz pārsūdzību, kas paredzētas šīs direktīvas 31. pantā, par neefektīvām.

Tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un nepieciešamības nodrošināt attiecīgās valsts drošību līdzsvarošana nav tādā pat veidā piemērojama pierādījumiem, uz kuriem ir balstīts piekritīgajā valsts tiesā iesniegtais pamatojums. Faktiski dažos gadījumos šādu pierādījumu izpaušana var tieši un konkrēti kaitēt valsts drošībai, jo tā it īpaši var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai brīvību vai atklāt valsts drošības iestāžu specifiski izmantotās izmeklēšanas metodes un tādējādi traucēt vai pat kavēt šo iestāžu uzdevumu veikšanu nākotnē.

Šādos apstākļos piekritīgajai valsts tiesai, pirmkārt, ir jānodrošina, ka attiecīgā persona tiek informēta par pamatojuma, uz kuru balstīts attiecīgais lēmums, būtību, pienācīgi ievērojot nepieciešamo pierādījumu konfidencialitāti, un, otrkārt, atbilstoši valsts tiesībām jāizdara secinājumi attiecībā uz iespējamo šī pienākuma informēt neievērošanu.

(sal. ar 61., 62., 64.–66., 68. un 69. punktu un rezolutīvo daļu)